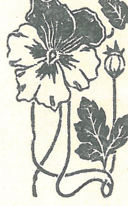
IV / COĞRAFYA BÖLÜMÜ

YEŞİL AMASYA

Yeşile öylesi meylini vermiş,
Şirin Amasya'nın her çağı yeşil.
Allahın en büyük lutfuna ermiş,
Bereket kaynağı ırmağı yeşil.

Çevresini saran şu yalçın dağlar,
Ona müstesna bir karakter sağlar.
Derler ki hem gelen, hem giden ağlar,
Bu sebepten olmuş, toprağı yeşil.

İhtimâl bir cennet yapmakmış ahtı,
Allah lâyık görmüş bu yeşil bahtı.
Asırlar boyunca kaç payitahtı,
Kondurup göçüren otağı yeşil .

Kaptırdı beni bu içli duyguya,
Methiyesin yazdım hem duya duya,
Her gece koynunda dalıp uykuya,
Rüyalar gördüğüm yatağı yeşil.

Salim ÖZMEN

1. Amasya İlinin Jeolojik Yapısı :

Karadeniz bölgesi'nin orta bölümünde ve aynı zamanda İç Anadoluya komşu kenar kısımda bulunan Amasya İli arazisi, esas itibariyle Palaeozoik ve kısmen Mesozoik temel üzerinde yayılan daha genç formasyonlardan meydana gelmiştir. Palaeozoik ve billurlu şistlerden meydana gelmiş olan eski temel üzerinde yer yer Neojen kalkerleriyle birlikte marn ve gre serilerine de rastlanır (Suluova'nın güney ve doğusunda). Üçüncü zaman başlarında vukua gelen tektonik hareketler neticesinde esas bu günkü şeklini almış olan sahada, bir taraftan kıvrımlar meydana gelirken diğer taraftan kıvrılamıyan kısımlar (Palaeozoik temel) kırılmışlar ve çökmüşlerdir. Böylece yüksek rölief sahaları yanında, çukur alanlar meydana gelmiştir. Bu çukur sahalar (Suluova, Taşova) sonra Neojen rüsupları ile örtülmüş, bilâhare bu rüsuplar süpürülmüştür. Nihayet tekrar alüviyonların dolması ile bugün birer alüvyal ova haline gelmişlerdir.

Morfolojik bakımdan ise, ortalama 1000 metre irtifada dağlık bir rölief ve bu röliefi derin bir şekilde yaran vadiler şebekesinin mevcudiyeti karakterize eder. Bu bakımdan sahanın farklı iki bölümden meydana geldiğini hemen işaret edebiliriz. Bunlar yüksek sahalar ve derin vadilerdir.

Tabandan itibaren ortalama irtifaı 700-800 metre arasında değişen yüksek sahalara rölief vadilere civar olan yerlerde çok dik bir manzara arzetmektedir. Dar ve derin boğazlar şeklindeki vadilerin üst kısımları hafif dalgalı olarak uzanan yüksek düzlükler halindedir. Yapının umumi uzanış yönü olan NW-SE doğrultusuna lâkayt olarak uzanan bu düzlükler bölgede eski bir aşınım sathının mevcut olduğunu gösterir. Bu sathın üzerinde açılmış bulunan vadiler Alp orojenezini müteakip tesviye edilen bölgenin sonradan epirojenik hareketlerle yükselmesi ile daha fazla gömülmüşlerdir.

Vadi şebekesi kuruluş itibariyle umumi yapı hatlarına uygunluk gösterir. Ana vadilerin kolları zayıf mukavemet (kontakt) sahalarına yerleşmişler ve bu görünüşleriyle kafesli-romboidal bir drenaj tipi meydana getirmişlerdir.

2. Amasya İlinin Coğrafi Durumu :

Doğuda Tokat İlinin Erbaa İlcesi, Kuzeyde Samsun İlinin Çarşamba, Ladik, Havza ve Vezirköprü İlceleri, Batıda Çorum İlinin Osmancık, İskilip, Merkez ve Mecitözü İlceleri, Güneyde Tokat İlinin Zile ve Turhal İlceleri ile çevrili bulunan Amasya İlinin yüz ölçümü 5520 Kilometre karedir. Doğudan batıya uzunluğu 112, kuzeyden güneye mesafesi ise 90 Kilometredir.

İlin en doğu noktası Taşova İlcesi Merkez Bucağının Andıran Köyünde 36,5 Doğu Meridiyeni; en kuzey noktası Gümüşhacıköy İlcesinin 41,4 Kuzey Paraleli; en batı noktası Gümüşhacıköy İlcesi Hamamözü Bucağında 35 Doğu Meridiyeni; en güney noktası da Göynücek İlcesinin Alan köyünde Kuzey Paraleli üzerindedir.

5520 Kilometre kare olan il arazisinin 1718 Km.2 si Merkez İlceyi, 569 Km.2 si Göynücek İlcesini, 819 Km.2 si Gümüşhacıköy İlcesini ,939 Km.2 si Merzifon İlcesini, 465 Km.2 si Suluova İlcesini ve 1010 Km.2 si de Taşova İlcesini teşkil etmektedir.

İl Merkezi Amasya'nın rakımı 425 Metredir.

İlin en yüksek yeri Kuzey Doğuda Akdağ 2062 Metredir. Akdağ yaylası mebzul, kışlağı makbul, suyu bol, havası gayet sağlam olduğundan hayvan sahiplerinin büyük ilgi gösterdikleri bir yerdir. Geniş bir kısmı çam ormanları ile kaplıdır. Akdağdan sonra Amasya'da mühim arıza olarak Boğalı Dağı (1945 Metre), Tavşan Dağı (1719 Metre), İnegöl Dağı (1864 Metre), Ereğli Dağı (1765 Metre), Karadağ (1520 Metre), Çakır Dağ (1075 Metre) görülmektedir.

Amasya şehrinin etrafını çeviren arızadan Kırklar Dağı (910), Karaman Dağı (800), Lokman Dağı (800) ve Ferhat Dağı (780) Metre yüksekliktedirler.

İl dahilindeki akar suların en mühimini, Yeşilırmak ile buna karışan Çekerek ve Tersakan Irmakları teşkil etmektedir.

Tarihte (İris Nehri), (Nehri Amas) isimleriyle anılmış bulunan Yeşilırmak Amasya Merkez İlcesi ile Taşova İlcesinin can damarıdır. Amasya'nın hayatı Yeşilırmakla kaimdir. Kösedağ'ın 2000 Metre yüksekliğinden doğan Tozanlı veya Tokat Suyu, Tokat topraklarından geçtikten sonra,

Borabay Gölünden Bir Manzara

Yeşilırmak Taşova'da

Amasya Merkez İlcesine Ezine Bucağı tarafından dahil olur. Kayabaşı mevkiinde Çekerek Irmağını da alarak Yeişlırmak adı ile Amasya Şehrine girer. Etraftaki arazi, bağ ve bahçeler için bir feyiz ve bereket kaynağı olan Yeşilırmak, Şehri bir baştan öbür başa katedip Ziyere Kasabası önünde Tersakan Irmağını da aldıktan sonra, Taşova İlcesine ve oradan da Erbaa topraklarına dahil olur.

Çekerek Irmağı, Sivas kuzeyinde Yıldız Dağı batı etekleri ile Çamlıbel'in kuzey eteklerinden inip Akdağ ve Karadağ eteklerinden inen sularla da beslendikten sonra Artıkovayı meydana getirerek Göynücek İlcesinden Amasya topraklarına dahil olur. Göynücek'te Evkedi Suyu'nu, Bektemir kuzeyinde de Çorum ve Mecitözü Sularını aldıktan sonra Kayabaşı mevkiinde Tokat Suyu ile birleşerek Yeşilırmak adını alır. Sırabröcekhane Köyü kuzeyinde Ezine Suyunu alır.

Tersakan Irmağı, Havza İlcesinin Ladik Gölünden doğar. Kuzeye doğru akmayıp, tersine, güney'e doğru aktığı için Tersakan ismi verilmiştir. Amasya'nın kuzeyinden il sınırları içine giren Tersakan Irmağı, Gümüş Suyu'nu alıp Suluova'yı baştan başa katettikten sonra Ziyere önünde Yeşilırmağa karışır.

İl sınırları dahilinde ova sayılacak yerler olarak, Suluova'yı (14.000 Hektar), Geldikilan Ovası'nı (10.500 Hektar), ~~Merzifon ve Gümuş~~ ovaları ile Taşova'yı zikretmek mümkündür.

İl dahilinde göl olarak sadece, uzunluğu 900 Metre ve derinliği 30 Metre olan, Amasya'ya 65 Kilometre mesafede ve Taşova İlcesi hudutları dahilindeki Borabay Gölü ismini alan krater gölü vardır.

İl dahilinde sıcak ve şifalı sular mevcuttur. Bunlar Terziköy, Gözlek, Ilısu ve Hamamözü kaplıcalarıdır.

İl dahilinde inşa edilmiş herhangi bir baraj mevcut değildir. Çekerek Irmağı'nın meydana getirdiği taşkınları önlemek maksadı ile, bu ırmak üzerinde inşası mutasavver barajın ilk çalışmaları devam etmektedir.

Yeşilırmak üzerinde kurulu bulunan ve taşkınlara sebep olan sulama bendlerinin sökülmesiyle bunların yerine kaim olan pompalara enerji temin etmek üzere, Amasya - Taşova yolu üzerinde ve Amasya'ya 33 Km. mesafede, Durucasu'da bir hidro-elektrik santral kurulmuştur. Santralın çalışma suyu, Karakise Deresi üzerine bir çevirme bendi (Regülâtör) kurularak buradan kanala alınmaktadır. Kanalın santrala olan mesafesi 3500 Metredir. Santralın karakteristikleri :

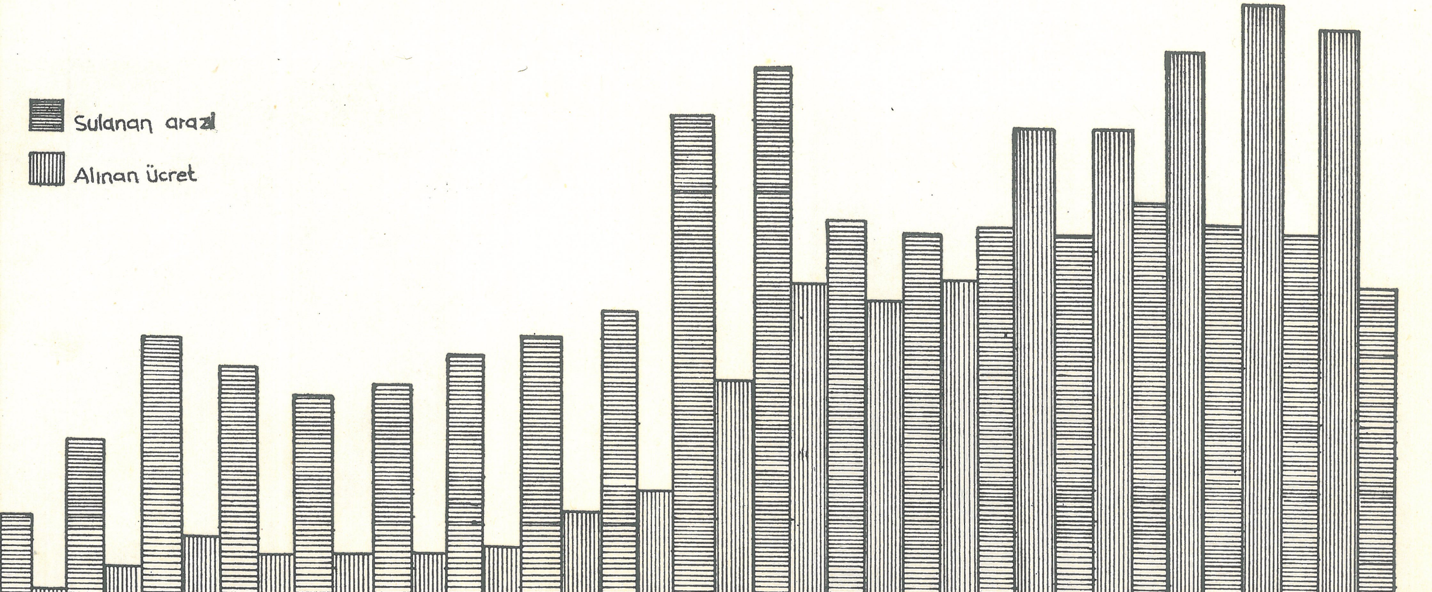
Net düşüşü	: 130 Metre
Türbin tipi	: Pelton
Adet	: 2
Devri	: 500/dv/Dk
Her bir türbinin gücü	: 566 HP.
İşletmeye açıldığı tarih	: 1/8/1954
Müteahhit	: Hüseyin Torun
İmalâtçı Firma	: B. MAİER -GARBE LAHMEVER
Santral yeri	: Durucasu Köyü

Santralda elde edilen enerji 30 Km. lik bir enerji nakil hattıyle Amasya Şehrine kadar gelmekte, bu geliş esnasında Durucasu'dan Amasya'ya kadar sırası ile Yenice, Saraycıklar, Filingirler, Drabot, Kandolap, Aynalımağara, Göllü, Ayvasıl pompalarına enerji dağıtmaktadır. Aynı enerji hattı Amasya'dan Kayabaşı'na kadar devam etmekte ve yine yol üzerinde bulunan sırasiyle İstasyon, Şeyhcui, Yazıbağları, Serçoban pompalarına enerji dağıtmaktadır. Pompalardan artan enerji Amasya Şehri'ne ve Ziyaret Kasabası ile Sarılar, Durucasu, Kayabaşı köylerine verilmektedir.

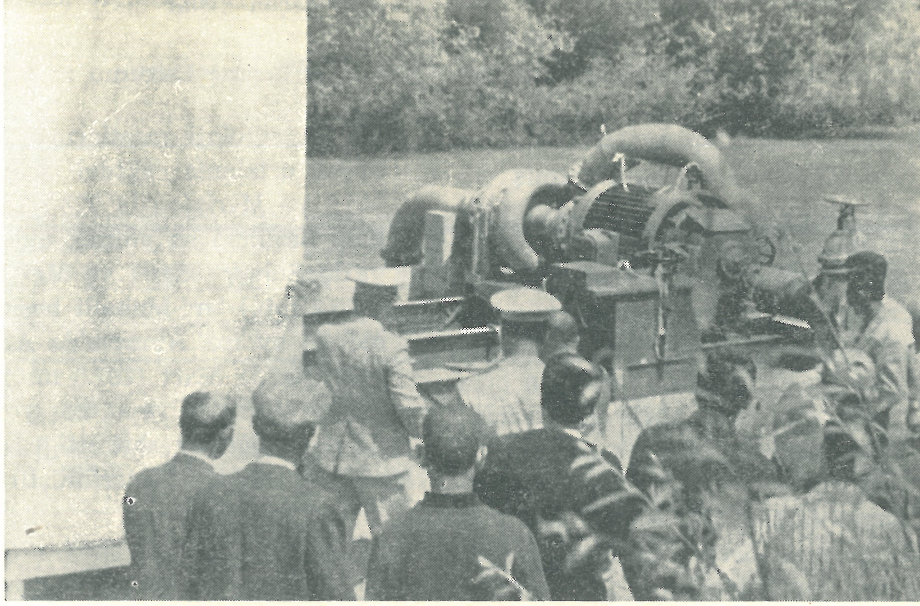
Yeşilırmak havzasının en kurak kısmı Merzifon ve dolaylarıdır. Bu bölgenin yağış ortalaması düşük olduğu gibi, akar sular bakımından da durumu iyi değildir. Bu özellik dikkate alınarak, yeraltı su etüdleri yapılmıştır. Profesör Hamit Nafiz Pamir'in 1952 yılında yaptığı hidro jeolojik etüde istinaden, aynı yıl İlbank Temel Limited Şirketine araştırma sondajları yapma işi ihale edilmiştir. Şirket 25. kuyu açmış bunlardan, 5 i arteziyen, 9 u sulu ve 11 i kuru çıkmıştır. DSİ Yeraltı Suları Dairesince 1957 yılında 18, 1958 yılında 22 kuyu daha açılarak işin araştırma safhası tamamlanmıştır. Böylece, açılmış olan 65 kuyudan 25 i arteziyen, 15 i

Devlet Su işleri Amasya Bahçeleri Sulaması'na ait

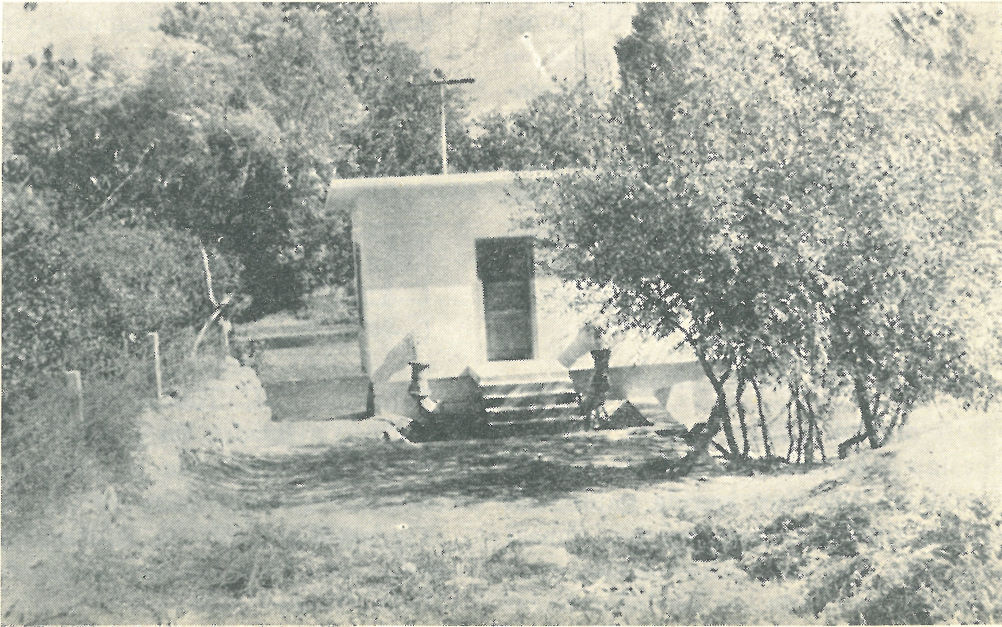
SULAMA ve GELİR GRAFİĞİ

Yıllar	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Ölçü birimi	Dek.	Dek	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.	Dek.
HUBUBAT	314.0	143.0	1493.9	209.8		84.0	1210.3	1069.6	481.4		776.8	3.0	803.7	1014.5		540.5	5.8	88.5	5.0
FASÜLYE																	14.0	3.6	
BOSTAN	1915.0	155.0	1227.8	1720.0	2239.2	1552.0	22.7	1175.6	1483.7	2088.0	888.3	1418.4	1847.7	997.3	619.0	938.5	1213.6	929.7	281.4
ŞEKER PANCARI	1094.5	3243.0	4005.4		2006.0	2627.1	2920.5	810.0	2790.7	3135.9	3905.3	5746.1	3264.4	3021.5	3182.7	4196.0	2929.5	2041.9	1865.4
KENEVİR											4187.5	109.7	60.5	117.0	77.5	49.4	39.4	17.5	
MISIR		218.0	466.1	619.2	372.2	785.2		69.3	229.7	161.0	48.1	41.9	129.4	123.3	120.7	99.8	375.8	141.9	565.6
FİDANLIK	15.0	280.0	388	50.3	3.8			52.3	125.9	303.4	189.5	200.2	213.1	156.5	295.4	293.4	448.6	333.8	358.7
BAĞ	12.5		5.1	17.8	88			12.9	157.7	1240.9	2097.7	476.4	494.6	609.3	630.1	632.3	846.3	929.7	1096.0
MEYVELİK			102.4	89.3	142.5	183.8		152.5	475.0	1243.6	2680.1	1380.7	1820.6	743.0	1587.4	1909.3	1770.1	1802.3	2481.1
SEBZELİK		2329.0	3389.7	3000.9	3308.6	3208.5	3812.2	3941.2	5957.0	11142.3	6907.8	5625.4	5800.6	7644.5	6751.7	5732.9	6751.8	5979.4	4755.0
PATATESTARLAZ.			21.7		45.2	179.0										42.6	431.6	163.7	252.5
SOĞAN-SARMISAK			130.8		144.7	39.8	12.9									7.0		25	7.1
YONCA			10.6	54.4	13.1		23.6	39.2	47.4	29.4	68.1	64.2	131.9	149.5	204.1	216.2	289.8	321.4	126.5
KAYAK																		125.7	120.7
TUĞLAOCAKLARI																7 Ad.			4 Ad.
KIŞ SULAMASI														127.5	936.5	897.3	913.5	478.3	208.6
Yekün alan	3351.000	6116.000	10892.500	9018.700	8284.100	8659.900	9702.200	10664.000	11646.400	19343.400	21729.400	15066.000	14566.500	14705.700	14405.100	15604.200	14844.000	14232.900	12118.600
Yek. sulama Ücreti	4229.96	13127.00	21329.5	18590.70	17732.75	17945.45	20099.05	33875.47	40196.15	86441.10	124904.60	116830.40	125706.50	188450.00	188597.30	216665.00	230825.00	228033.50	

Şeyhcui Köyü Pompaj Sulama Şebekesinin Açılışı

İstasyon Pompa Binası

semi arteziyen, 25 i de kuru çıkmıştır. Yeraltı suyu ile sulanabilecek net arazi 4.600 Hektar olarak hesaplanmıştır.

İl arazisini toprak örtüsü bakımından incelediğimizde üç hakim nevin mevcudiyetini görürüz. Bunlardan birincisi, Yeşilırmak ve kollarının suladığı ovaların (alçak sahaların) 4. Zamanda teşekkül etmiş ve hümüsce zengin, kumlu, killi ve kalınlığı oldukça fazla genç alüvyal ve aynı zamanda sebze ve meyve bahçeleri ile bağların yer aldığı topraklardır. İkincisi daha ziyade kuru ziraate elverişli dağların etek kısımları ile ova tabanı arasında kalan sahaların orta derecede kireç, asit ihtiva eden açık renkli topraklar. Üçüncüsü de, Yüksek sahalar ile fazla arızalı kısımlarda daha ziyade kalkerlerin ayrışması ile teşekkül etmiş, kalınlığı çok az olan ve bitki örtüsü bakımından çok fakir sahaların topraklarıdır.

Sahada hüküm süren iklim şartlarının ve yukarıda izah edilen zemin tabiatinin bir neticesi olan bitki örtüsü ise iki grupta incelenebilir:

Kuzey kesimlerde Akdağ ve Karaömer Dağı'nın bulunduğu yüksek kısımlarda 600 Metreden sonra başlayan ve 1200 Metreye kadar devam eden Akçam, Kayın, Meşe, Ardıç, Dişbudak ağaçlarının meydana getirdiği karışık orman sahası.

Güney kısımlarda, kuzeyde gördüğümüz bitki örtüsünü gerek yağışların azlığı ve gerekse zemin tabiatı dolayısiyle görememekteyiz. Sadece akarsu boylarında seyrek olarak tesadüf edilen söğüt ağaçları dışında, ilkbaharda yeşillenen ve yaza doğru yavaş yavaş sararıp kuruyan otlardan başka bir şey görmek mümkün değildir. Bu kısımlar daha ziyade İç Anadolu'nun step karakterini göstermektedir.

3. Amasya İlinin İklim Durumu :

Coğrafi mevkii itibariyle Orta Karadeniz Bölgesine dahil bulunan Amasya İli, sahilden ortalama 100 Km. içeride bulunması ve kuzeyden ziyade güneye açılmış olması sebebiyle, daha ziyade İç Anadolu'nun etkisinde kalmakta ve adeta ara bir bölge teşkil etmektedir. Bu bakımdan oldukça sıcak, kurak ve rüzgârlı geçen yazları, soğuk ve yağışlı geçen kışlar takip eder.

A. Basınç Durumu :

Meteoroloji rasatlarına nazaran, tesbit edilen ortalama aktüel basınç, Amasya'da 968.9 ve Merizfon'da 928.1 milibardır. Mahalli basıncın en yüksek olduğu ay, Amasya'da Şubat (986.9) ve Merzifon'da Aralık (956.2 mb.) tır. Mahalli basıncın en düşük olduğu ay ise, Amasya'da Aralık (951.0) ve Merzifon'da Mart (897.3 mb.) ayıdır. Amasya ve Merzifon rasat istasyonlarının basınç ile ilgili olarak tesbit ettiği rakamlar 15 Numaralı Tabloda gösterilmiştir.

B. Sıcaklık :

Amasya 40°39' arz dairesi üzerinde bulunması itibariyle, mutedil iklim kuşağı içerisindedir. Meteoroloji rasatlarına göre günlük ortalama sıcaklık; Ocak ayında Amasya'da 2.4 ve Merzifon'da 1.2, Mart ayında Amasya'da 9.0 ve Merzifon'da 5.3, Mayıs ayında Amasya'da 17.7 ve Merzifon'da 15.8, Temmuz ayında Amasya'da 24.0 ve Merzifon'da 21.4, Eylûl ayında Amasya'da 19.4 ve Merzifon'da 17.9, Kasım ayında Amasya'da 9.9 ve Merzifon'da 8.0 derecedir. En yüksek sıcaklık Amasya'da Temmuz ayında 43.2 ve Merzifon'da aynı ayda 41.9 derecedir. En düşük sıcaklık, Amasyada Şubat ayında —11.8 ve Merzifon'da Aralık ayında —20.5 derecedir. En düşük sıcaklığın sıfırın altına düştüğü aylar, Amasya'da Ocak (—11.6), Şubat (—11.8), Mart (—6.2), Nisan (—0.9), Ekim (—1.8), Kasım (—2.4), ve Aralık (—4.2) aylarıdır. Merzifon'da ise, Ocak (—20.0), Şubat (—18.5), Mart (—12.6), Nisan (—8.0), Mayıs (—2.0) Eylûl (—1.5), Ekim (—4.3), Kasım (—15.3) ve Aralık (—20.5) aylarıdır. En yüksek sıcaklık, Amasya'da ve Merzifon'da 18/Temmuz/1962 Tarihinde kaydedilmiştir. En düşük sıcaklığın kaydedildiği tarih ise, Amasya'da 10/Şubat/1965 ve Merzifon'da 28/Aralık/1953 tür. (Bkz. Tablo : 16).

TABLO : 15

MAHALLÎ ORTALAMA AKTÜEL BASINÇ (m.b.)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	927.1	973.2	968.1	966.1	966.6	967.6	966.5	966.5	968.0				
Merzifon	24	929.0	928.1	927.5	926.6	926.5	926.6	925.0	925.0	928.9	931.4	931.2	930.3	928.1

MAHALLÎ EN YÜKSEK BASINÇ (m.b.)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	983.0	986.9	981.9	977.7	973.6	980.1	974.0	971.0	977.3				
Merzifon	24	946.4	955.9	948.0	940.6	941.3	937.7	935.1	935.5	940.0	944.5	953 8	956.2	956.2

MAHALLÎ EN DÜŞÜK AKTÜEL BASINÇ (m.b.)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	958.0	958.9	953.9	954.0	960.1	957.5	960.0	960.6	958.6				
Merzifon	24	902.1	904.8	897.3	907.4	910.6	915.7	905.7	903.4	910.2	910.3	912.3	904.8	897.3

TABLO : 16

ORTALAMA SICAKLIK

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	2.4	4.5	9.0	13.1	17.7	21.9	24.0	23.7	19.4	14.2	9.9	6.3	13.9
Merzifon	29	1.2	2.6	5.3	11.1	15.8	19.2	21.4	21.4	17.9	13.5	8.0	3.2	11.7
EN YÜKSEK SICAKLIK C														
Amasya	5	16.4	19.4	29.0	31.2	35.7	37.1	43.2	40.4	37.6	32.0	25.6	20.4	43.2
Merzifon	32	18.0	21.4	30.2	31.2	34.3	37.8	41.9	39.8	36.5	32.7	26.7	21.5	41.9
EN DÜŞÜK SICAKLIK C														
Amasya	5	—11.6	—11.8	—6.2	—0.9	5.5	8.4	10.8	10.7	6.9	—1.8	—2.4	—4.2	—11.8
Merzifon	32	—20.0	—18.5	—12.6	—8.0	—2.0	3.3	6.9	6.5	—1.5	—4.3	—15.3	—20.5	—20.5
TROPİK GÜNLER (Yüksek Sıcaklığın 30° den Yukarı Olduğu Günler)														
Amasya	5	.	.	.	0.4	5.4	9.4	18.4	19.6	7.6	1.6	.	.	62.4
Merzifon	30	.	.	0.0	0.2	1.5	4.0	8.6	9.8	3.4	0.5	.	.	28.1
YAZ GÜNLERİ (Yüksek Sıcaklığın 25° den Yukarı Olduğu Günler)														
Amasya	5	.	.	0.6	5.0	13.2	24.4	29.8	29.2	21.8	9.2	0.4	.	133.6
Merzifon	30	.	.	0.5	2.5	9.2	17.6	25.4	25.7	14.3	5.3	0.2	.	100.8
KIŞ GÜNLERİ (Yüksek Sıcaklığın 0 dan Aşağı Olduğu Günler)														
Amasya	5	2.6	1.6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4.2
Merzifon	30	4.6	3.4	0.8	.	.	.	.	.	.	.	0.3	2.6	11.7
DONLU GÜNLER (Düşük Sıcaklığın 0 dan Aşağı Olduğu Günler)														
Amasya	5	17.6	8.4	4.0	0.8	.	.	.	.	.	1.0	1.4	4.8	38 0
Merzifon	30	21.0	16.7	14.4	3.4	0.2	.	.	.	0.0	0.8	5.8	15.9	78 3

Amasya'da en yüksek sıcaklık, en düşük sıcaklık ve ortalama sıcaklık grafik halinde 17 Numaralı Tabloda gösterilmiştir.

C. Nisbî Nem :

Yıllık ortalama nisbî nem, Amasya'da % 67 ve Merzifon'da % 65 tir. Ortalama nisbî nemin en yüksek olduğu ay, Amasya'da (% 76) ve Merzifon'da (% 77) ile Aralık ayıdır. Ortalama nisbî nemin en düşük olduğu ay ise, Amasya'da (% 58) ve Merzifon'da (% 55) ile Temmuz ayıdır. En düşük nisbî nem, Amasya'da Eylûl'de (% 3) ve Merzifon'da Haziran'da (% 4) olarak kaydedilmiştir. (Bkz. Tablo: 18).

D. Bulutluluk :

Yıllık ortalama bulutluluk, Amasya'da 4.6/10 ve Merzifon'da 5.3/10 dur. Günlük or talama bulutluluğun en yüksek olduğu ay, Amasya'da 6.9/10 ile Şubat, Merzifon'da 7.4/10 ile Ocak taylarıdır. Günlük ortalama bulutluluğun en düşük olduğu ay ise, Amas ya'da 2/10 ve Merzifon'da 2.6/10 ile Ağustos'tur. (Bkz. Tablo : 20).

E. Meteorolojik Günler :

a. Açık Günler :

Ortalama açık günlerin sayısı yıllık olarak, Amasya'da 92.4, Merzifon'da 77.4 tür. Ortalama açık günün en az olduğu ay, Amasya'da 1 ve Merzifon'da 1.6 ile Şubat ayıdır. Ortalama açık günlerin en fazla olduğu ay ise, Amasya'da 16.8 ve Merzifon'da 14.8 olarak Ağustos'tur.

b. Kapalı Günler :

Ortalama kapalı günlerin sayısı yıllık olarak, Amasya'da 68.0 ve Merzifon'da 93.2 dir. Ortalama kapalı günün en yüksek olduğu ay, Amasya'da Aralık (12.0) ve Merzifon'da Ocak (15.3) ayıdır. Ortalama kapalı günün en az olduğu ay, Amasya'da (.) ve Merzifon'da (0.9) olarak Temmuz'dur. (Bkz. Tablo : 21).

F. Yağış Durumu :

Yıllı kortalama yağış miktarı, Amasya'da 397.5 ve Merzifon'da 373.2 mm. dir. Günlük ortalama en çok yağış miktarı Mayıs ayında olup, Amasya'da 53.0 ve Merzifon'da 58.1 mm. dir. En az yağış Ağustos ayında olup Amasya'da 6.9 ve Merzifon'da 9.5 mm. dir. 1929 ilâ 1965 yıllarını kapsayan rasat devresi zarfında günlük en çok yağış miktarı, Amasya'da Haziran ayında 67.6 mm. ve Merzifon'da Mayıs ayında 52.1 mm. olarak kaydedilmiştir. Amasya'da ortalama yağışlı günler sayısı 82, Merzifon'da 99 dur. Yağışlı günlerin en fazla olduğu ay, Amasya'da 10 gün ve Merzifon'da 12 gün olarak Mayıs ayıdır. Yağışın en az olduğu ay ise, Amasya'da 1.7 ve Merzifon'da 2.7 gün ile Ağustostur. (Bkz. Tablo : 22).

Yağışlı günlerin ve yağış miktarının mevsimlere göre dağılışı şöyledir:

İstasyon		İlkbahar	Yaz	Sonbahar	Kış
Amasya	Yağış Miktarı	135.0	51.2	73.9	137.5
	Yağışlı Günler	28.2	10.4	15.4	28.4
Merzifon	Yağış Miktarı	133.3	66.2	72.0	101.7
	Yağışlı Günler	34.1	14.9	18.3	32.4

G. Kar Yağışları :

İl dahilinde kar yağışı Kasım ayının yarısından sonra başlar. İl merkezine Aralık ayında ilk kar düşer. Karlı günler sayısı, Amasya'da 9.3 ve Merzifon'da 14.1 dir. Ortalama karla örtülü günler sayısı, Amasya'da 12.2 ve Merzifon'da 18.7 dir. 1929 ilâ 1965 yıllarını kapsayan rasat devresi zarfında en yüksek kar örtüsü kalınlığı, Amasya'da Ocak ayında 40 cm. ve Merzifon'da Şubat ayında 32 cm. olarak kaydedilmiştir. (Bkz. Tablo : 23).

H. Sisli, Dolulu, Orajlı Günler :

Meteoroloji rasatları neticesine göre, Amasya ve Merzifon'un sisli, dolulu ve orajlı günler sayısı 24 Numaralı Tabloda gösterilmiştir.

İ. Rüzgâr Durumu :

Rüzgârların tetkikinde iki tip ile karşılaşılır. Birincisi, bilhassa yazın yüksek basınç merkezi olan Kara Denizden, alçak basınç merkezi olan İç Anadolu'ya doğru meydana gelen hava sirkülâsyonunun neticesinde esen rüzgârlardır. Bunlar bölgedeki hâkim rüzgâr yönünü tayin ederler. İkincisi, mahalli sirkülâsyonla ilgili vadi meltemleridir. İsimleri ile ifade edersek, en çok esen rüzgârlar, poyraz, batı rüzgârları ve karayeldir. Lodos az eser. Poyraz yaz mevsiminde, güneybatı rüzgârları kışın eser. Kıble, keşişleme ve doğu rüzgârları da ara sıra görülür. Ortalama rüzgâr hızı ile en hızlı rüzgâr ve yönü, bölgede esen rüzgârların yönü ve esme sayıları 27, 28 Numaralı Tablolarda gösterilmiştir.

J. Güneşleme Müddeti :

Amasya İlinde güneşleme müddeti rasatları sadece Merzifon istasyonunda yapılmaktadır. Bu itibarla, bölgenin güneşleme müddeti ile ilgili izahlarımızda, Merzifon İstasyonu rasatları esas alınmıştır.

Ortalama güneşleme müddeti 6 saat 42 dakikadır. Güneşlemenin en fazla olduğu ay, ortalama olarak günde 11 saat 30 dakika ile Temmuz, en az olduğu ay da günde ortalama 2 saat 54 dakika ile Aralık ve Ocak aylarıdır. (Bkz. Tablo : 29).

4. TAŞKINLAR :

Amasya ve civarı, yıllardır Yeşilırmak ve kollarının taşkın tehdidi altında bulunmuş, muhtelif zamanlarda büyük zararlara uğramıştır. 1946 yılından bu tarafa, görülen önemli taşkınlar aşağıda izah olunmuştur:

A. 28-31 Temmuz 1946 Amasya Taşova Taşkını :

Yeşilırmak ve Tersakan Irmağı, şiddetli yağışlardan taşarak, Amasya ve Taşova'da büyük zarara sebebiyet vermiştir. 28/Temmuz sabahı kaydedilen yağış değerleri Amasya'da 49.00 mm., Merzifon'da 31.00 mm. dir. Yeşilırmak üzerindeki Kale akım rasad istasyonunda 28/Temmuz günü 160 m3/sn azami sarfiyat geçmiştir.

B. 12-13 Nisan 1948 Amasya ve Civarı Taşkını :

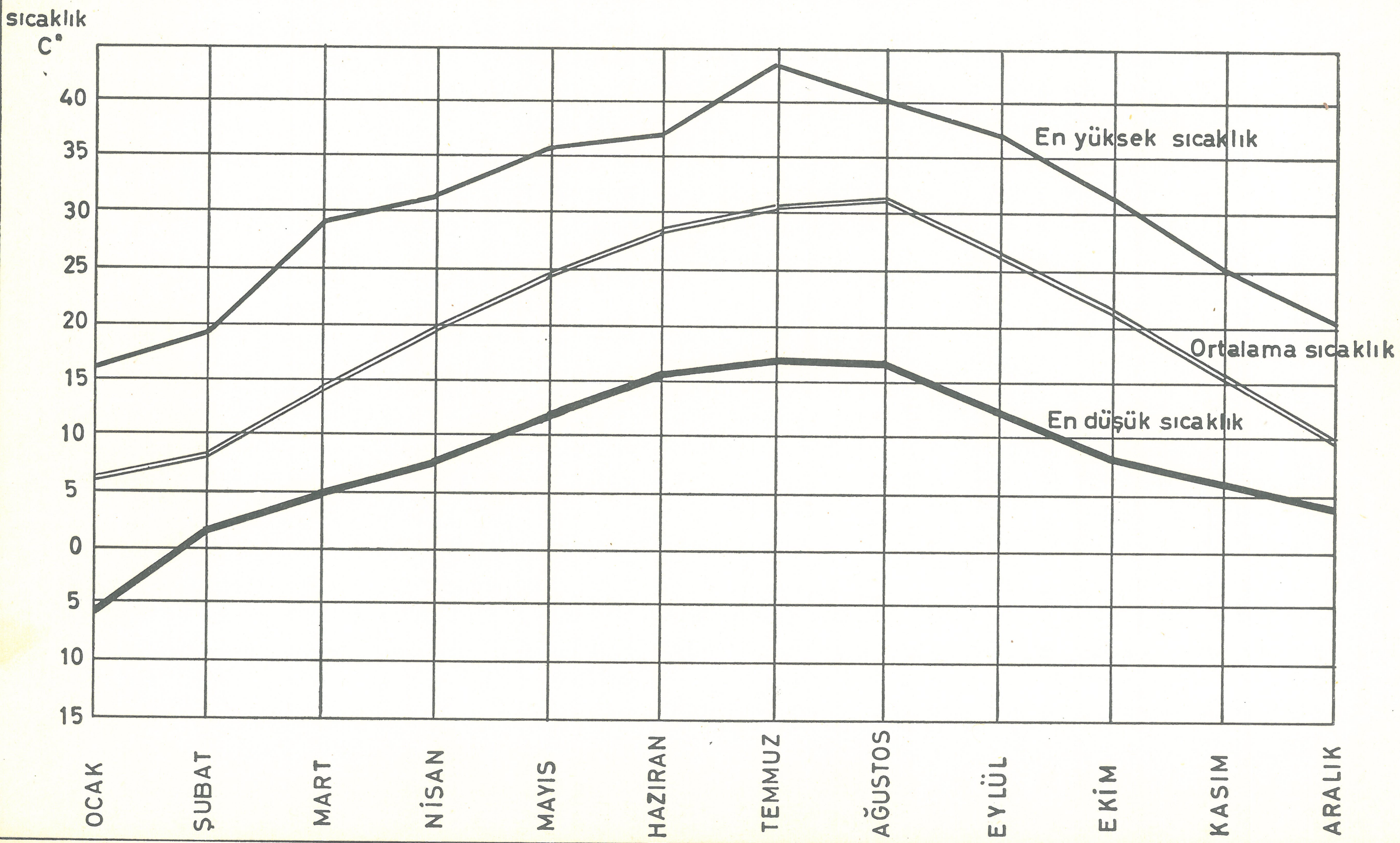
Yağan yağmur ve eriyen karların tesiri ile Yeşilırmak seviyesi 1.75 metre daha yükselmiş, Amasya'da evleri su basmış ve civarda 100.000 Dekarlık arazi sular altında kalmıştır. Kale akım rasat istasyonunda azami sarfiyat 900 m3/sn yi bulmuştur.

C. 3-6 Haziran 1948 Amasya ve Civarı Taşkını :

Mayıs ayı sonuna doğru yağışlar artmış (30 Mayıs günü Amasya'da 38.6 mm.), 3-4 Haziran gecesi saat 20.00 de başlıyan yağmur bir felâket olmuştur. Tersakan ve Derinöz Çayları taşmış, en büyük tahribatı Lokman Deresi yapmıştır. Amasya'nın Suadiye, Bayezid Paşa, Üçler Mahalleleri ve Ahırönü semti büyük zarar görmüştür. Taşkında 95 kişi ölmüş, 25 kişi ağır ve 50 kişi hafif şekilde yaralanmış, 100 ev yıkılmış, 200 ev de oturulamıyacak hale gelmiştir.

TABLO : 17

AMASYA'DA EN YÜKSEK SICAKLIK, EN DÜŞÜK SICAKLIK VE ORTALAMA SICAKLIK TABLOSU

TABLO : 18

ORTALAMA NİSBÎ NEM (%)

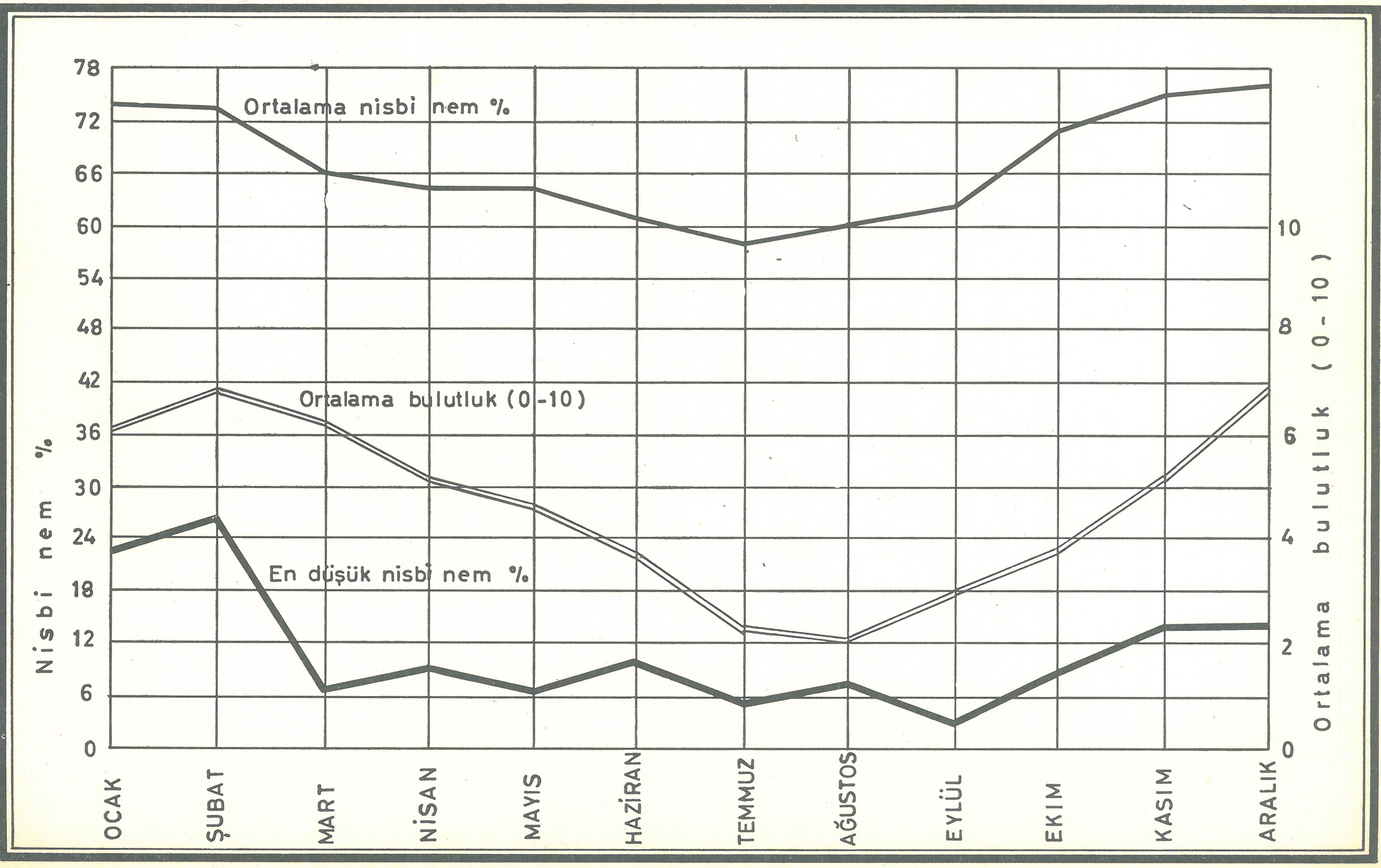
İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	74	73	66	64	64	61	58	60	62	71	75	76	67
Merzifon	28	76	74	68	61	61	58	55	56	59	63	71	77	65

EN DÜŞÜK NİSBÎ NEM (%)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	23	26	6	9	6	10	5	8	3	8	14	14	3
Merzifon	31	19	17	11	8	7	4	7	11	9	9	19	11	4

TABLO : 19

AMASYA'DA ORTALAMA NİSBİ NEM, EN DÜŞÜK NİSBİ NEM VE ORTAMA BULUTLUK

TABLO : 20

ORTALAMA BULUTLULUK (0—10)

İstas- yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	6.0	6.9	6.2	5.2	4.7	3.6	2.3	2.0	2.9	3.7	5.1	6.8	4.6
Merzifon	30	7.4	7.2	6.9	6.1	5.7	4.2	2.9	2.6	3.3	4.5	5.9	6.8	5.3

AÇIK GÜNLER

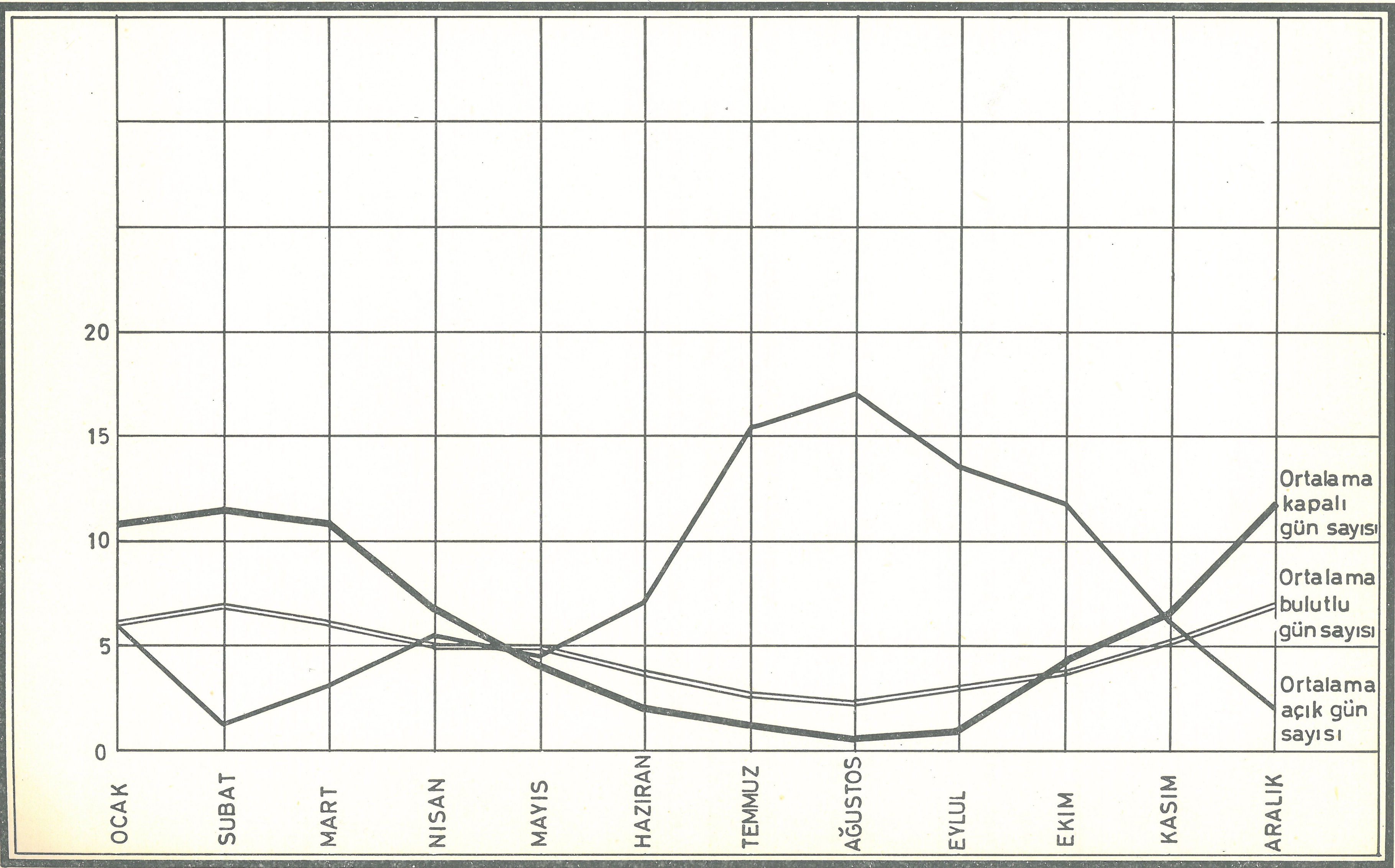
Amasya	5	6.0	1.0	3.0	5.2	4.6	7.2	15.2	16.8	13.0	12.0	6.4	2.0	92.4
Merzifon	30	2.0	1.6	2.6	4.0	3.3	7.2	12.7	14.8	12.8	8.8	4.5	3.2	77.4

KAPALI GÜNLER

Amasya	5	10.8	11.6	10.6	6.4	3.8	1.4	.	0.2	0.8	4.0	6.4	12.0	68
Merzifon	30	15.3	13.2	13.3	9.8	6.6	3.0	0.9	1.0	2.6	5.3	9.1	13.2	93.2

TABLO : 21

AMASYA DA ORTALAMA BULUTLU GÜNLER, KAPALI GÜNLER VE AÇIK GÜNLER TABLOSU

TABLO : 22

GÜNLÜK EN ÇOK YAĞIŞ MİKTARI (mm.)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	32	48.8	35.5	34.5	31.2	45.5	67.6	49.0	24.5	23.4	38.6	35.8	39.0	67.6
Merzifon	37	46.2	24.7	24.4	40.4	52.1	48.2	31.0	28.6	29.7	22.3	29.0	23.0	52.1
YAĞIŞLI GÜNLER														
Amasya	32	9.9	9.7	9.6	8.6	10.0	6.4	2.3	1.7	3.4	5.5	6.5	8.8	82.2
Merzifon	36	11.0	10.9	11.3	10.5	12.3	8.7	3.5	2.7	4.5	6.2	7.6	10.5	99.7
ORTALAMA YAĞIŞ MİKTARI (mm.)														
Amasya	32	51.5	43.2	47.4	34.6	53.0	34.5	9.8	6.9	17.0	22.9	34.0	42.8	397.5
Merzifon	36	35.3	32.4	36.1	39.1	58.1	45.1	11.6	9.5	18.8	23.1	30.1	34.0	373.2

TABLO : 23

KARLI GÜNLER

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	10	3.2	4.0	1.6	0.1	.	.	.	.	.	.	.	0.4	9.3
Merzifon	10	4.6	5.1	2.0	0.5	.	.	.	.	.	.	0.6	1.3	14.1

KARLA ÖRTÜLÜ GÜNLER

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	29	5.8	3.6	0.8	0.0	.	.	.	.	.	.	0.5	1.5	12.12
Merzifon	35	8.1	4.2	1.6	0.3	.	.	.	.	.	.	0.7	3.9	18.7

EN YÜKSEK KAR ÖRTÜSÜ (Cm.)

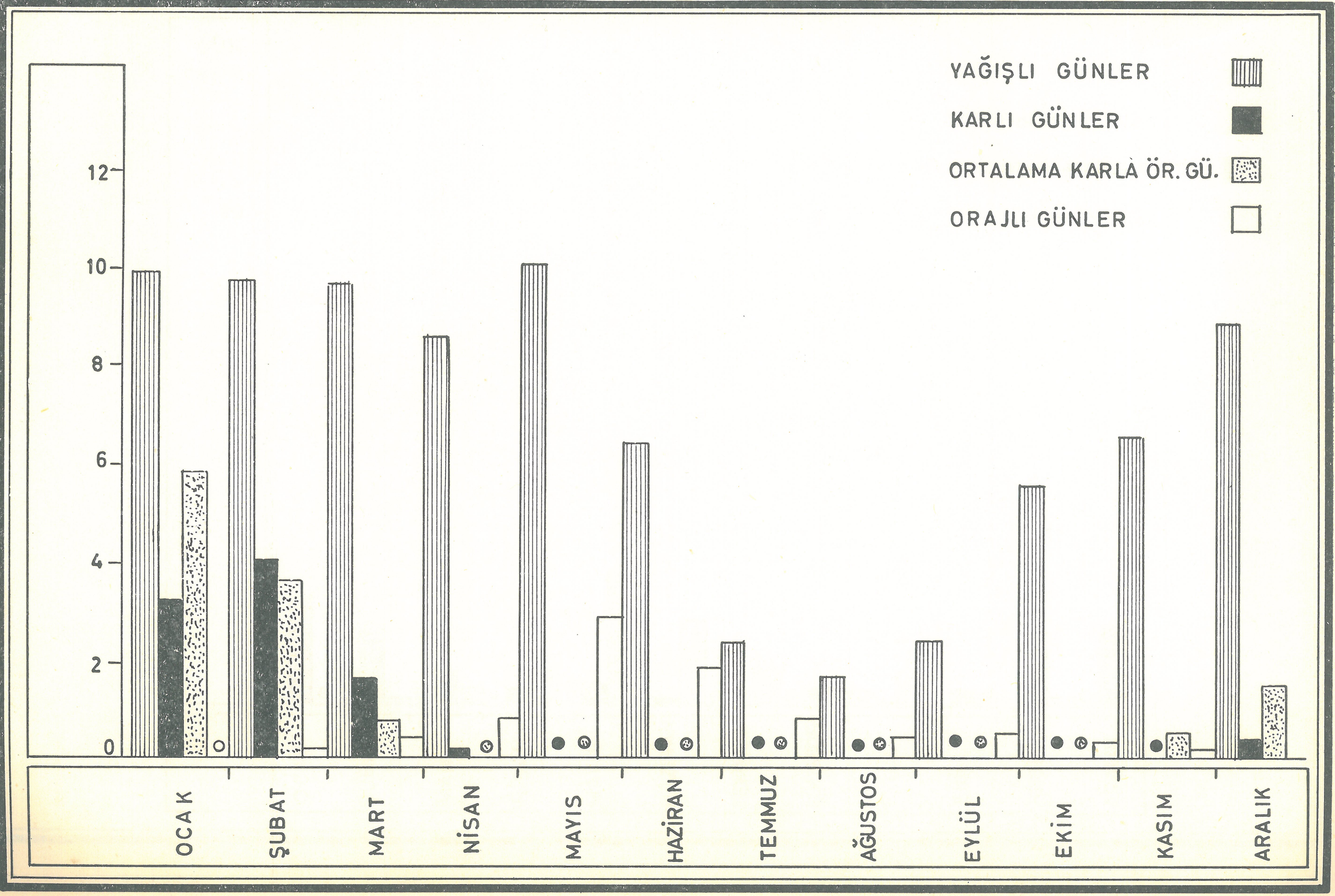
İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	29	40	29	15	3	.	.	.	.	.	.	8	26	40
Merzifon	33	30	32	17	3	.	.	.	.	.	.	13	30	32

TABLO : 24

SİSLİ GÜNLER

İstasyonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	27	2.3	1.8	0.8	0.4	0.5	0.2	.	0.0	0.1	0.4	1.5	1.7	9.8
Merzifon	35	1.8	1.7	0.8	0.7	0.1	.	0.1	0.1	0.1	0.3	1.4	2.3	9.3
DOLULU GÜNLER														
Amasya	29	0.0	0.0	0.1	0.2	0.5	0.2	.	0.0	.	0.0	0.1	.	1.2
Merzifon	35	0.1	0.0	0.1	0.4	0.9	0.4	0.1	0.1	0.1	0.3	1.4	2.3	9.3
ORAJLI GÜNLER														
Amasya	28	0.0	0.1	0.4	0.8	2.8	1.8	0.8	0.4	0.5	0.3	0.2	0.0	8.1
Merzifon	30	0.1	0.1	0.6	1.9	6.4	5.4	1.7	1.5	1.5	1.0	0.3	0.0	20.4
KIRAĞILI GÜNLER														
Amasya	20	2.4	1.1	1.5	.	.	.	.	.	.	0.3	2.1	3.7	
Merzifon														

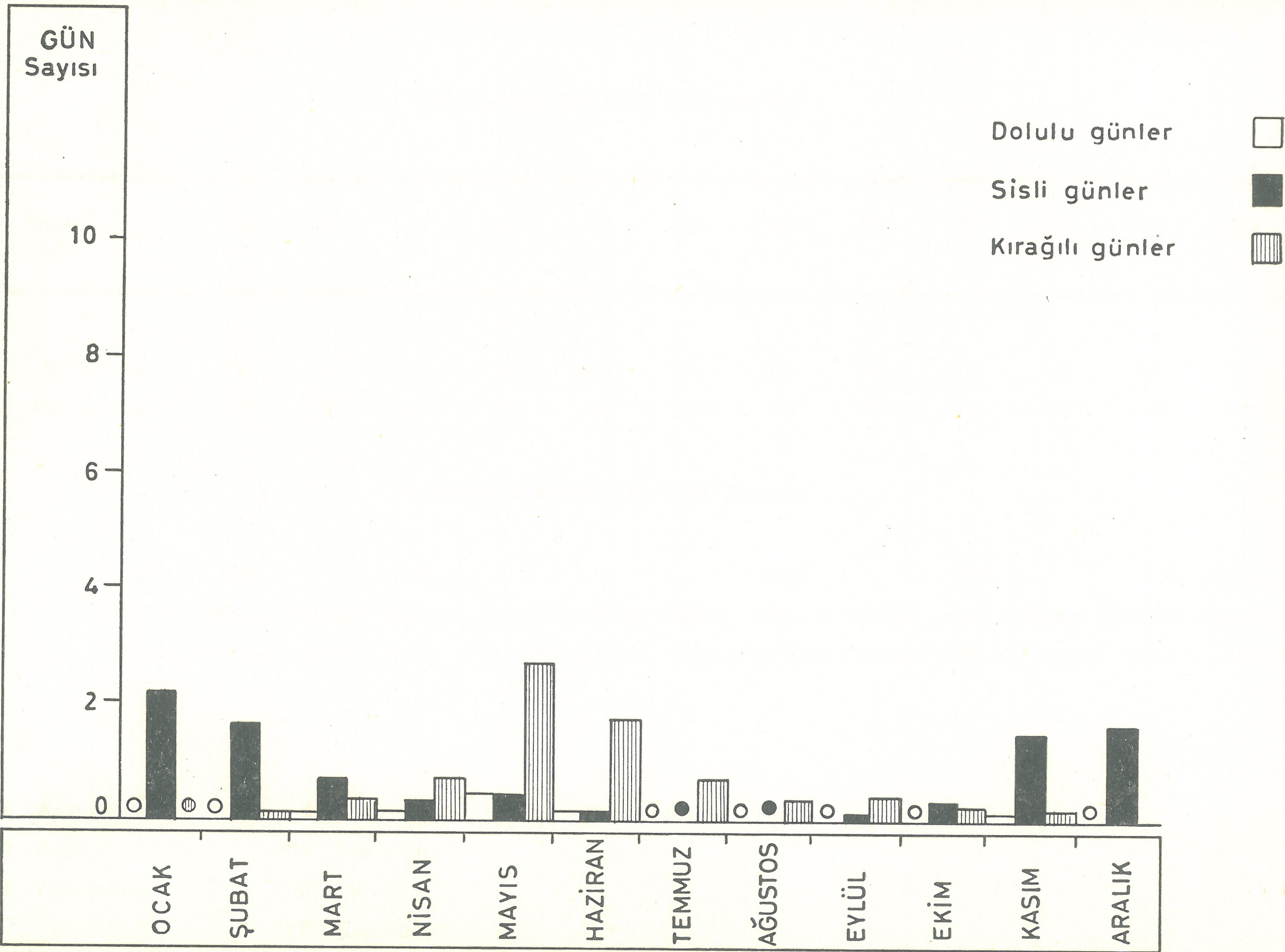
TABLO : 25

AMASYA' DA YAĞIŞLI, KARLI, ORTALAMA, KARLA ÖRTÜLÜ VE ORAJLI GÜNLER SAYISI
YAĞIŞLI GÜNLER
KARLI GÜNLER
ORTALAMA KARLA ÖR. GÜ.
ORAJLI GÜNLER
0
2
4
6
8
10
12
OCAK
ŞUBAT
MART
NİSAN
MAYIS
HAZİRAN
TEMMUZ
AĞUSTOS
EYLÜL
EKİM
KASIM
ARALIK

TABLO : 26

AMASYA'DA DOLULU SİSLİ VE KIRAĞILI GÜNLER SAYISI

TABLO : 27

ORTALAMA RÜZ GÂR HIZI (m/sec)

İstasyon	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	0.9	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	0.9	0.9	0.9	2.4	2.4
Merzifon	17	1.8	2.3	2.7	3.2	2.9	3.0	3.9	3.8	3.2	2.1	1.6	1.6	2.7

EN HIZLI RÜZGÂR VE YÖNÜ (m/sec)

İstasyon	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	SE, SW12.3	NW, SE15.5	SSE18.9	SSE, SE18.9	N W15.5	SE22.6	NE15.5	NE,N, NW15.5	SW15.5	NW, SE12.3	SE15.5	SSW22.6	SSW, SE22.6
Merzifon	17	SW22.2	SW20.6	WSW22.4	W313	N W18.4	SW27.3	NE19.7	N.NE268	SW22.0	SW22.0	W24.0	SW18.4	W31.3

NE : Kuzeydoğu
E : Doğu
SE : Güneydoğu

S : Güney
SW : Güneybatı
W : Batı
NW : Kuzeybatı

N : Kuzey

TABLO : 29

GÜNEŞLEME MÜDDETİ

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Merzifon	8	2.9	3.3	4.0	6.0	8.2	10.1	11.5	10.9	8.4	6.6	5.0	2.9	6.7

ORTALAMA TOPRAKÜSTÜ DÜŞÜK SICAKLIĞI (C°)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	3	—0.4	1.2	2.9	6.7	11.3	14.0	15.9	15.0	11.1	8.4	5.2	2.4	7.8
Merzifon	13	—2.9	—1.9	—0.0	3.6	7.5	10.7	12.7	12.8	9.2	6.4	1.5	—1.1	4.8

TOPRAKÜSTÜ EN DÜŞÜK SICAKLIK (C°)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	5	—13.9	—16.5	—7.6	—4.1	3.6	7.6	9.0	9.7	5.6	—0.2	—3.4	—7.0	—16.5
Merzifon	15	—19.4	—20.6	—12.5	—8.0	—3.1	2.5	5.9	3.0	0.5	—7.0	—12.1	—21.5	—21.5

ORTALAMA TOPRAK YÜZÜ SICAKLIĞI (C°)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Merzifon	12	1.8	3.5	6.7	13.9	19.6	24.1	27.6	27.2	21.2	14.5	7.9	2.8	14.2

EN DÜŞÜK TOPRAK YÜZÜ SICAKLIĞI (C°)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Merzifon	12	—8.1	—7.9	—5.9	—0.4	4.6	9.0	12.8	10.1	4.0	—1.5	—5.9	—11.7	—11.7

ORTALAMA TOPRAK SICAKLIĞI (5 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	5.5	7.8	9.9	15.9	21.3	27.3	30.3	29.3	20.0	14.2	10.2	6.0	
Merzifon	9	1.5	3.0	6.7	12.6	18.4	23.4	26.4	26.3	21.3	14.3	7.3	2.6	13.6

EN DÜŞÜK TOPRAK SICAKLIĞI (5 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	—0.4	1.2	2.1	4.7	8.0	14.5	17.5	15.0	12.6	8.0	4.0	—0.6	
Merzifon	10	—7.5	—5.0	—3.0	—0.2	6.4	10.6	13.7	8.1	6.2	1.0	—3.2	—8.1	—8.1

ORTALAMA TOPRAK SICAKLIĞI (15 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	5.5	7.5	9.8	15.7	21.2	27.0	30.0	29.1	20.2	14.3	14.4	6.5	
Merzifon	5	2.3	3.2	6.6	12.4	18.3	22.7	27.7	25.9	21.9	15.4	8.5	2.7	14.0

EN DÜŞÜK TOPRAK SICAKLIĞI (15 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	0.6	2.2	3.7	6.3	9.5	15.7	18.6	17.0	14.6	9.6	5.2	0.5	
Merzifon	6	—3.8	—1.2	0.1	2.2	7.4	12.2	16.4	18.8	11.4	5.2	—0.8	—6.4	—6.4

ORTALAMA TOPRAK SICAKLIĞI (30 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	5.7	7.4	9.5	14.8	20.2	26.0	28.9	28.4	20.3	14.6	10.8	6.8	
Merzifon	5	3.6	4.4	6.2	11.5	17.6	22.0	25.2	25.7	22.7	17.1	11.0	5.3	14.4

EN DÜŞÜK TOPRAK SICAKLIĞI (30 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	1.8	3.6	6.0	8.6	12.5	18.4	20.7	20.0	16.6	11.5	7.0	1.8	
Merzifon	6	—0.3	0.5	2.4	4.2	9.6	14.7	20.7	21.6	14.0	8.3	3.0	—0.8	—0.8

ORTALAMA TOPRAK SICAKLIĞI (50 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	5.0	2.8	6.5	11.8	17.8	20.4	22.3	21.1	18.9				
Merzifon	15	4.8	4.7	7.1	11.8	16.5	20.7	23.9	24.8	21.8	17.0	12.0	7.1	14.3

EN DÜŞÜK TOPRAK SICAKLIĞI (50 Cm)

İstas-yonlar	Rasat Yılı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Amasya	1	3.0	2.4	3.6	8.7	14.5	18.3	20.6	21.0	16.9				
Merzifon	15	—0.2	0.2	3.1	5.1	11.2	15.4	19.7	21.3	15.6	9.6	4.8	1.3	—0.2

D. 19-20 Nisan 1949 Amasya ve Civarı Taşkını :

Yağan yağmurlar ve onların tesiri ile eriyen karlar Yeşilırmak ve Tersakan Irmağı'nın yükselmesine ve etrafa taşmasına sebep olmuştur. 21 köy ve arazisi sular altında kalmış, Amasya'da sular mezbaha'nın bahçesine kadar girmiş, suların istilâ ettiği arazi 100.000 Dekarı ve zarar 1.000.000 Lirayı bulmuştur. Can kaybı olmamıştır.

E. 28 Mart - 5 Nisan 1952 Taşkını :

26 Mart - 8 Nisan Tarihleri arasında bölgeye hiç yağış düşmediği halde, havanın birden ısınması neticesi karların erimesi ile Yeşlıırmak ile Kelkit Irmağı taşmış, Amasya, Turhal, Erbaa ve Niksar bölgelerinde büyük zarar yapmıştır. Suların yükselmesi 4 Nisan gününe kadar devam etmiş, Kale akım rasat istasyonunda bu gün 1560 m3/sn. azami sarfiyat kaydedilmiştir. Pek çok köyün ve 100.000 Dekar arazinin sular altında kaldığı, zararın 20.000.000 Lira olarak tahmin edildiği ve 1 çocuğun boğulduğu bu taşkında, sular Amasya Hükûmet Konağının zemin katı ile Askerlik Şubesini ve Hacı İlyas Mahallesi ile İstasyon civarını istilâ etmiştir. Amasya - Çorum, Amasya - Tokat, Amasya - Taşova şoselerinin bazı kısımlarını sular almış ve münakale kesilmiştir.

F. 24 Temumz 1952 Merzifon Taşkını :

Yağan yağmurlardan husule gelen seller, Merzifon ve civarında zarar yapmış, Merzifon'da 30 ev yıkılmış ve 3 kişi kaybolmuştur.

G. 3 Nisan 1953 Amasya ve Civarı Taşkını :

Yağmurlar ve eriyen karların tesiri ile Yeşilırmak, Tersakan ve Çekerek Irmaklarının suları yükselmiş ve vadilerindeki bir kısım arazi sular altında kalmıştır. 4/Nisan günü azami sarfiyat Amasya'da 350 m3/sn., Kayabaşı'nda 126 m3/sn., Fatlı'da 510 m3/sn. Kale'de 810 m3/sn. olarak kaydedilmiştir. Tahminen 12.000 Dekar arazi sular altında kalmıştır.

H. 4-5 Şubat 1954 Amasya ve Civarı Taşkını :

Yağan yağmurlar ve bunların tesiri ile eriyen karlar sebebiyle Yeşilırmak, Tersakan ve Çekerek Irmakları taşmış ve vadilerindeki bir kısım köy ve arazileri basmıştır. Bilhassa Havza ve Lâdik bölgesine düşen yağışlar Tersakan Irmağı'nı birden kabartmış, Yedikır ovasındaki arazi ve bağlar büyük zarar görmüştür.

İ. 24 Mart 1954 Amasya ve Civarı Taşkını :

Havaların birden ısınması ve lodosla karışık yağmur yağması ile Yeşilırmak ve Tersakan Irmağı yükselmiş, bir kısım arazi ve meskûn yerler sular altında kalmıştır. Amasya Hükûmet Konağını sular istilâ etmiştir. Yeşilırmak ve kolları üzerinde bulunan akım rasat istasyonlarında iki azami değer kaydedilmiştir. Bunlardan birinci taşkında (24-27 Mart arası) Amasya'da 620 m3/sn., Kaleboğazı'nda 260 m3/sn. azami sarfiyat geçmiştir. İkinci taşkında (1-2 Nisan günleri) ise Amasya'da 580 m3/sn., Kaleboğazı'nda 230 m3/sn. azami sarfiyat geçmiştir.

K. Mart 1959 Taşkınları :

Mart ayı içinde yağan devamlı yağmurlar ve karların erimesi ile Yeşilırmak ile Tersakan ve Çekerek Irmakları yükselmiş, taşkınlara sebep olmuştur. 11 Mart günü sular yükselmeye başlamış, 18 Martta azami seviyeyi bulmuştur.

Geçmiş taşkınlarda Yeşilırmak üzerinde bulunan ve taşkının tesirini artıran dolap ve değirmen bendi gibi manialar kaldırılmış olduğundan, bu defa zarar kısmen az olmuştur. 5000 dekar arazi su altında kalmıştır. Taşkında Tersakan Köprüsü yıkılmış, münakale 3 gün sekteye uğramıştır.